

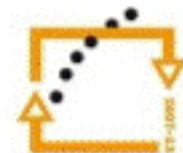
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola a Mateřská škola Lochovice, okres Beroun

Školnírok	2012/2013	Ročník	IX.
Typická věková skupina	14 – 15 let	Počet DUMU:	4/20
Předmět:	Matematika	Vypracoval:	J. Karásková
Ověřil:	J. Karásková	Schválil:	I. Eklová ředitel školy

Název DUM	Definiční obor I
Anotace	Objasnění nutnosti a principu zajištění podmínek smyslu lomených výrazů, procvičení jednoduchých příkladů.
Očekávaný výstup	Osvojení schopnosti určit podmínky smyslu lomených výrazů v jednoduchých příkladech.
Klíčová slova	Lomený výraz, definiční obor
Použité zdroje	Program <u>Easiteach</u> , autorka

Podpis vyučujícího:

Datum a podpis ředitelky školy:

Metodický list:

1. Necháme žáky rozmístit "X" k číslům či příkladům, které jsou nesmyslné. Zdůrazníme s vykřičníkem (změnou pořadí objektů) ,že dělit nulou nelze.
2. Promluvíme s žáky o základní podmínce smyslu lomených výrazů. Přetažením výrazu do modrého trojúhelníku se ukáže prvotní zápis podmínky "jmenovatel se nerovná nule".
3. Pomocí hádanky navedeme žáky na případy $a \cdot a$, $5x$ apod.
4. Podrobněji rozebereme s žáky ,za jakých podmínek se jmenovatel nule rovnat nebude. Žáci mohou své závěry zkontrolovat přetažením výrazu do "žabince". Stranu lze též použít jako pracovní list.
5. Žáci si vypracují do sešitu, či jen promyslí, podmínky smyslu zadaných výrazů. U tabule v režimu kreslení je spojí šipkami se správnými podmínkami. Stranu lze též použít jako pracovní list.

LOMENÉ VÝRAZY - DEFINIČNÍ OBOR I.

najdi nesmysly

3:5

$\frac{3}{5}$

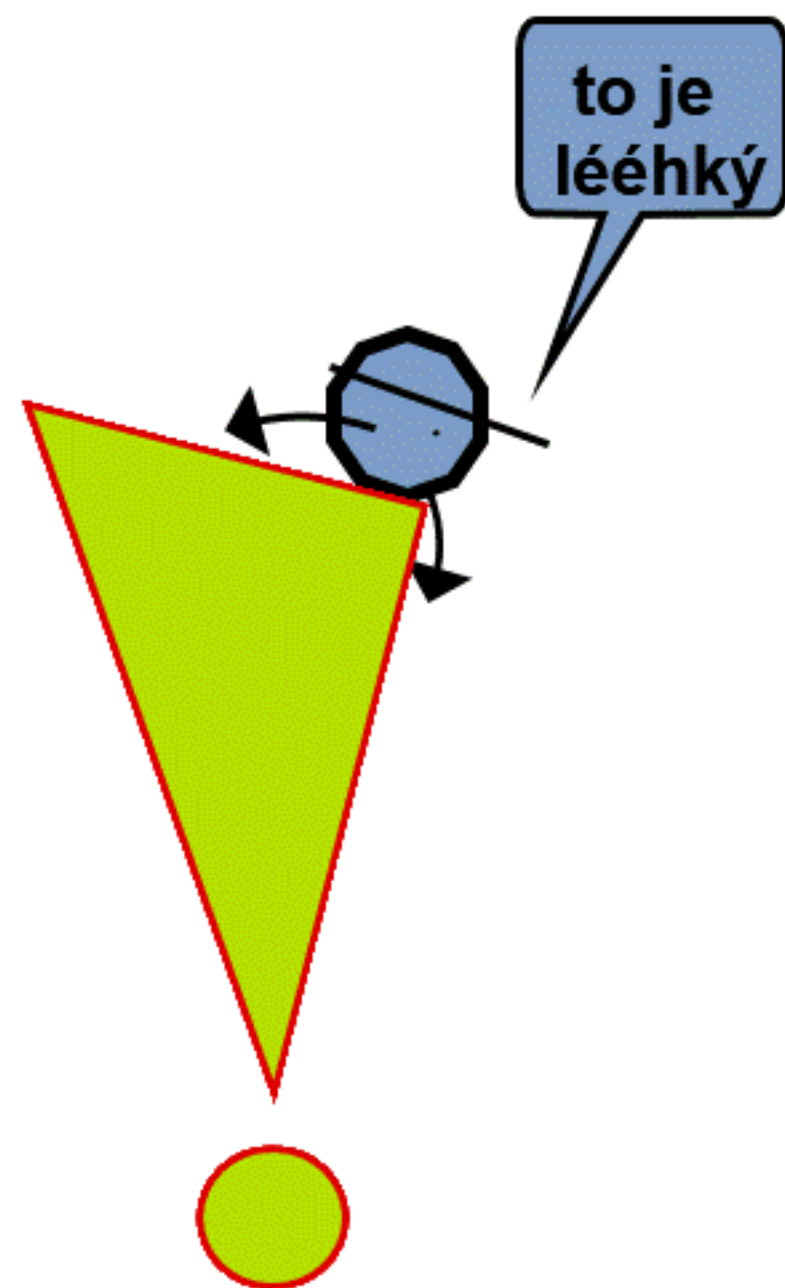
0:8

$\frac{0}{8}$

8:0

$\frac{8}{0}$

XX

A co když dělíme "písmenkem" **PROMĚNNOU**?

$$\frac{5}{b}$$

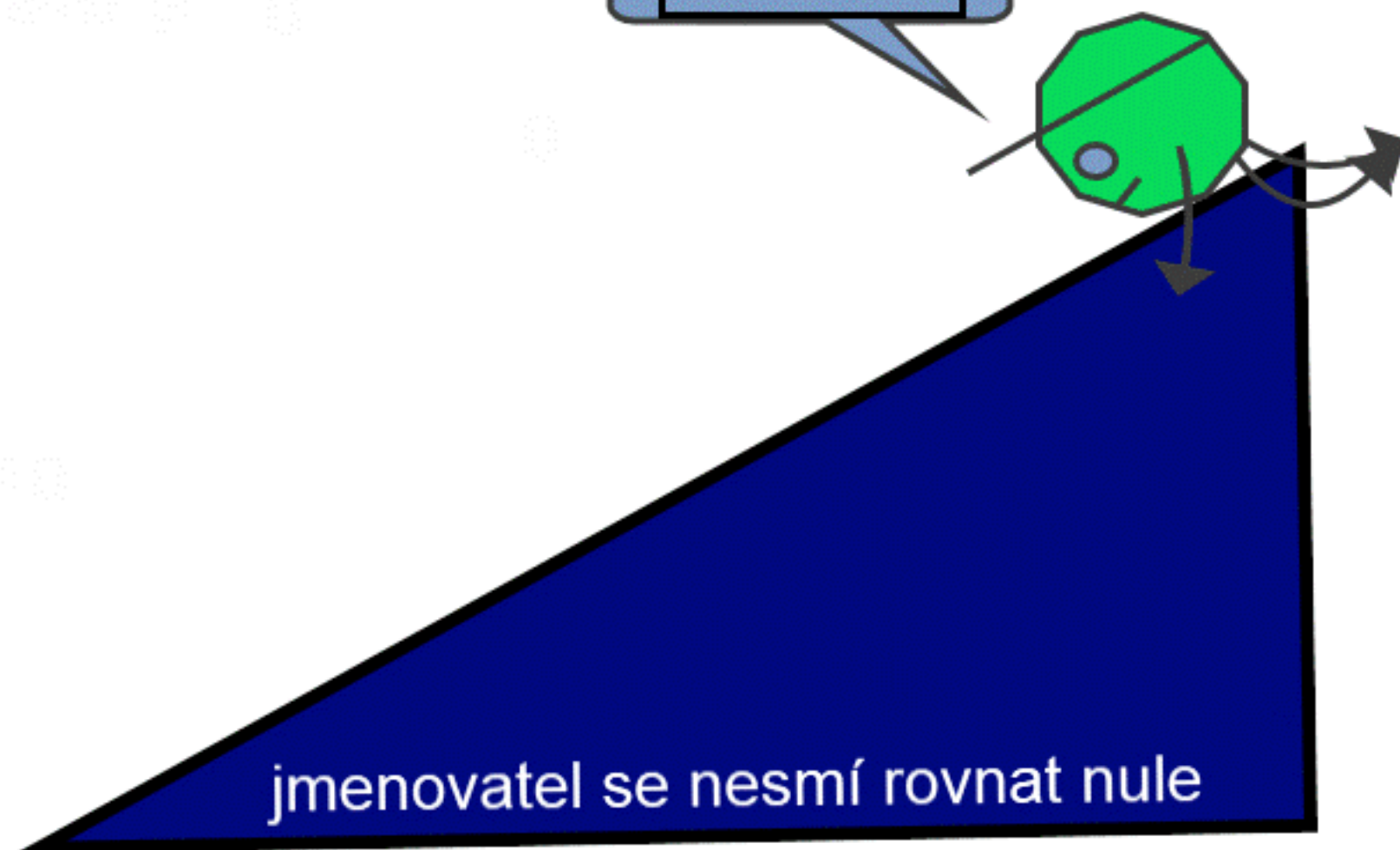
$$\frac{5+a}{a+b}$$

$$\frac{3}{a}$$

$$\frac{a+b}{1+x}$$

$$\frac{13}{3x-1}$$

jedeméé

jmenovatel se nesmí rovnat nule

Ted' obráceně...kdy se rovná výraz nule?

Pomůže nám hádanka:

jaké číslo dostaneme po vynásobení všech číslíc na klávesnici mobilu

proč?

$$\frac{3}{a}$$

$$a \neq 0$$

$$\frac{6}{x^2}$$

$$x \neq 0$$

$$\frac{a+b}{x-1}$$

$$x \neq 1$$

$$\frac{5}{bx}$$

$$x \neq 0$$

$$b \neq 0$$

$$\frac{1}{5c}$$

$$c \neq 0$$

jdeme na to

výsledky ověř v brčálníku

opakování matka moudrosti...tak ještě jednou

$$\frac{15}{x}$$

$$\frac{6+x}{a^2}$$

$$\frac{3a}{x}$$

$$\frac{a+1}{ax}$$

$$\frac{(x+1)^2}{a}$$

spoj zlomek se správnou podmínkou

$$a \neq 0$$

$$x \neq 0$$

Řešení:

1. ~~8~~0 ~~8~~0 Dělit nulou nelze

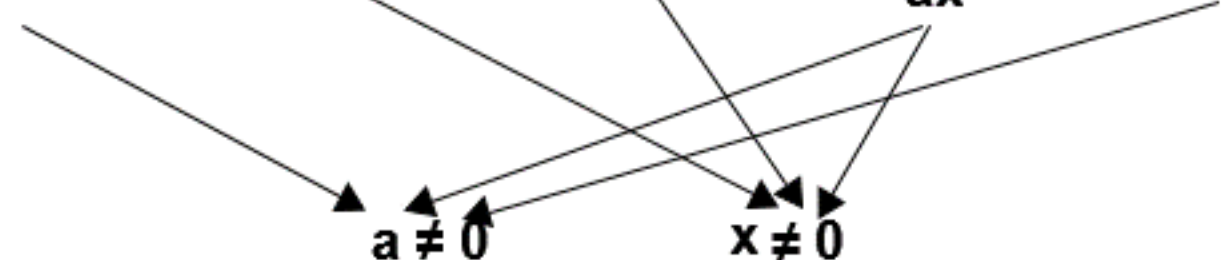
2. Kontrola výsledků je přímo na stránce.

3. výsledek je 0

4. Kontrola výsledků je přímo na stránce.

5. $\frac{6+x}{a^2}$ $\frac{15}{x}$ $\frac{3a}{x}$ $\frac{a+1}{ax}$ $\frac{(x+1)^2}{a}$

$a \neq 0$ $x \neq 0$

Použité zdroje:

- Programové vybavení a knihovna programu EasiTeach.
- Autorka